

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.  
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

**Dr. VARGA LAJOS.**

Felolvasó szerkesztő:

**SZATHMÁRY ZOLTÁN.**

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

## Politikai zavargás.

Debrecen, március 18.

A politikai küzdő tere, mindenki a haza nevével indul, de aztán a küzdelmet mégis csak igen kevesen folytatják a haza érdekében. Leginkább kitűnik ez most, amikor a darabontok züllöt taborának is sikerül a függetlenségi párt ellen, éppen a függetlenségeikből toborzani egy berzenkedő ellenzékot, melynek tagjai most mindent elkövetnek, hogy valamiképpen a függetlenségi párt egységét megbontsák.

A nagy szájrörgetés, melyet Lengyel Zoltán felidézett, egyszerre reményt éleszt a sirok üregében. Eltemetett politikai halottak rémes árnyának suhanása hallik. Nem elég, hogy Bánffy, aki már mindent elveszített és többet nem veszíthet, Eötvössel szövi fondorlatait és lesi is az alkalmat, ahol ismét tetteikkel tényező lehet. Nem elég, hogy a vajda politikai cigánykereket hány akkor, amikor, Andrássy komoly érveire, komoly érvekkel kellett volna felelnie; nem elég, hogy Lengyel, Mezőfi és a másféle többékevésbé elégedetlen hazafi neki esett nemcsak a koalíciónak, de főképp a függetlenségi pártnak; hanem Kristófi, a leggyűlöltebb, a legborzalmasabb név is, megmozdult barlangjában, mint egy mesebeli szörnyeteg.

Még Kristófi is azt hiszi, hogy a disszidensek trombitája a politikai halottak feltámadását jelenti.

Ha pedig valaki kutatni kezdi az okát a nagy elégtelenségnek, legtöbbször oda lyukadna ki, hogy a haza nevében küzdő, lármázó, obstruáló disszidenseket nem éppen csak a haza érdeke vezérli, hanem igen sok része van ebben az ellenzékieskedésben bizonyos érzelmi szempontoknak.

A legtöbb politikus, aki egy kissé a szájkodás hírében is áll, sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonít személyének, mint amennyit valóban megérdemel. Némelyik pedig sokkal több hasznot remél a politikai kereskedésnél, mint a meny-

nyeihez jut. Vannak olyanok is, akik mellözve érezvén magukat, szívesen állanak a sértett ambíciók és a nyereségben csalódtak csoportjához elégedetlenkedőnek.

Mindezek a koalíciós kormányzati irányzatban nem látják igazán az ország romlását, de személyes sérelmük, hiúságuk, önzésük arra ösztönzi, hogy csak azért is, ellenségeivé válljanak a koalíciós kabinetnek. Ennéltovább hirdetik a veszedelmet lapjaikban, szövetkezve a régi, itt maradt elemekkel. Hirdetik a veszedelmet. Ellenségeivé válnak a kormánynak és barátokoznak az abszolútizmus híveivel, akiktől mégis csak a koalíció szabadította meg Magyarországot.

A közönség pedig a távolból nézi ezt a dulakodást, amelyben elkopott politikusok és öreg primadonnák hiúságával vesznek részt. Szeretné tudni, hogyha elmegy Wekerle, Kossuth, Andrássy, Apponyi: ki jó utánuk? Tisza Istvánt favorizálják legtöbbször. De melyik programmal? A Lengyelékével bizonyára nem. Annál pedig belátóbb ember Tisza, semhogy kedve volna tovább szabadelvüsködni. Tisztában van azzal, hogy ezek az idők nem neki valók. Vagy talán Bánffy?! Ki hallott arról, hogy a forgalomból kiment pénzt valaki elfogadta volna. Bánffy tehet, vehet, erőlködhetik, de sokkal kisebb kaliberű politikus, semhogy számbavehető erővel léphetne fel a politikai csaták mezéjén.

Alig van más hátra, mint a disszidensek tábora. De ezt nem komolyan mondjuk, mert Lengyel Zoltánból, Nagy Györgyből és Pető Sándorból még akkor sem lesznek miniszterek, ha Farkasházy Zsigmond akarja.

A legvalószínűbb különben a kavargásban az, hogy a koalíció, a torreadorok ingerlésére sem fogösszeütközni. — A kormány és a koalíciós pártok még nem végezték be azt a feladatot, amire vállalkoztak. A függetlenségi párt zöme is tartja magát és egyáltalában nem enged a disszidensek hívogatásának. Így hát egyelőre még is csak nem lesz politikai földingás.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

### Haldoklik az obstrukció

#### A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 18.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

Felolvassák az indítvány és interpellációs könyvet.

Az indítványkönyvbe Lengyel Zoltán indítványt jegyzett be arra nézve, hogy a Ház szavazzon meg száz aranyat a Budapestben felállítandó Kossuth-szobor számára.

Elnök kijelenti, hogy az indítványt később tűzik napirendre.

Lengyel Zoltán kéri, hogy máris adjanak határidőt indítványa megokolására.

Elnök kijelenti, hogy az indítványt írásban még nem kapta meg, ezért nem is tűzheti napirendre.

#### Két miniszteri nyilatkozat.

Apponyi Albert nem mint miniszter, hanem mint képviselő szólal fel. Félreanyagarázott szavait igazítja helyre. A november 18-iki zárt ülésen — ezt állította Molnár Jenő — a házszabályrevízió ellen tartott volna beszédet. Ő akkor nem szólott a házszabálymódosítás ellen, hanem szólott és tiltakozott a készülöben levő erőszak ellen.

Kossuth Ferenc Molnár Jenőnek egy furcsa alkotmányos felfogását kívánja rektifikálni. Molnár azt mondotta, hogy mivel ő a horvát ügyben tévedését bevallotta, a konzekvenciákat le kell vonnia. A régi barátság címén örömet tesz szíveséget Molnár Jenőnek, de azt a szíveséget nem hajlandó megtenni. Különben mikor ő a horvátok jóindulatában tévedett, még nem volt miniszter; ha valaki minisztersége előtt tévedett, azért nem szokta levonni a konzekvenciákat. Ez nagyon nevetséges felfogás.

#### A zárószó.

Lengyel Zoltán mondja el ezután záróbeszédet a házszabályrevíziós indítványhoz. Megemlékezik a „Budapest” című félhivatalos szerepléséről. Ez a lap alaptalan gyanúsításokkal illeti az ellenzékot. Kéri, ha ilyen gonosz, gyalázatos az ellenzék, mért hívják fel mégis mindig a tömörülésre? Hiszen van a pártban magában is elég tömörülni való. Ha ezek után az ő pennája is vastagabban fog, tudják majd be a Budapestnek. Miért nem foglalkozik ez a lap inkább a néppárttal, amely hallatlan sértésekkel illeti a függetlenségi vezeteket. Felolvassa az „Alkotmány” január 3-iki számát, amely Kossuth Ferencet hallatlanul csufolódik.

Elnök figyelmezteti, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz.

Lengyel Zoltán: Nekem sem okoz ez

# BUTOR-

KIALLITAST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédli, szalon hálószoza és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi-utca 19. szám.

örömet, de fel kell hívnom rá a koalíció figyelmét. Kossuth Ferenc Cegléden az önmérsékletet emlegette, de ezekben a felhivatalosokban nem látja a mérsékletet.

Foglalkozik ezután a B. H. támadásával. Ez a lap egyenesen a kiírásunkat kívánja, latin szavak nagy tömegével. Voltak idők, amikor ezek a lapok nagy hazafinak mondtak. Mert ezeknek minden kormány jó, amíg — erős. Ennek is csak azt üzeni, hogy a satilínaris existenciákat a néppárton keressék, amelynek lapja egyenesen a méltóságos hírlapot támadja február 27-én. Mind ez nem azt jelenti, hogy a közvélemény a kormány mellett van, hanem, hogy vannak újságok, amelyek nagyon szívesen veszik az államasutak pénzét, mindenféle címen. Nagy szíveséget tenne a miniszterelnök ur, ha kimutatná, mennyit fordított Tisza István sajtócélokra és mennyit Wekerle Sándor. Akkor kiderülne, hogy miért bukott meg Tisza István.

Ami a napirenden lévő kérdés érdemét illeti, mind a két fél megmaradt eredeti álláspontja mellett. A többség a minisztereken kívül egyetelenül gyenge védelmezőket küldött. A fővezérek hallgattak, a néppárt és alkotmánypárt teljesen visszavonult. A házszabályrevízióról azt beszélik, hogy a választói reform miatt kell. Ezt nem lehet elfogadni, amikor nyilvánvaló, hogy a végleges házszabályrevízió a főcél. Hosszasan bírálja ezután a koalíciós kormány működését, főképp a kiegyezést. A kvórumemeléssel szemben Kossuth nem tud egyebet mondani, minthogy felállíthatjuk a nemzeti bankot és az önálló vámterületet. Ez a lehetőség nem sokat ér. Ez megvolt már hatvanhét óra. Nem lehetőség kell nekünk, hanem a tényleges felállítás a nemzeti banknak.

Beszéde közben öt perc szünetet kér. Szünet után

Lengyel Zoltán folytatja záróbeszédét. Andrásynak és Apponyinak a házszabályrevízió mellett mondott beszédével foglalkozik. Tisza nem azt kívánta, hogy házszabályrevíziót csináljunk, hanem hogy egy huszonegyes bizottságot küldjünk ki. Erre nem vállalkozott az ellenzék, sőt nem szelid, de a legvadabb technikai obstrukcióval küzdöttünk ellene. Tisza nem akart november 18-át, hanem mi kényszerítettük bele az erőszakba.

## Városháza és vármegye.

**A jog- és pénzügyi bizottsági ülés.** A jog- és pénzügyi bizottság pénteken délután 3 órakor ülést tart.

**A tanyai elemi iskolák felszerelése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap küldte meg a városnak a paci és elepi elemi iskolák számára való taneszközöket és felszereléseket.

**A tuberkulózis ellen.** A tuberkulózis ellen megindult országos harcnak egyik eszköze a betegség ellen való védekezést tárgyaló népies füzetek is, melyek közül néhányat Debrecen városának is megküldött a belügyminiszter. Üdvös dolog lenne, ha a város az okos, népies hangú füzetet számos példányban utána nyomtatná és a közönség közt szétosztaná.

**A színház javítása.** Debrecen város közgyűlése a városi színház javítására 11 ezer 900 korona póthitelt szavazott meg. A belügyminiszter az erről szóló határozatot jóváhagyta, amiről tegnap érkezett leiratában értesítette a várost.

**Utbejárás.** A tiszacsege—egyeki törvényhatósági utbejárása április hó 18-án fog megtörténni Tiszacsegen.

**Választói névjegyzék 1908-ra.** Az 1908. évre érvényes választói névjegyzék kiigazítását eszközöző összeíró küldöttségek e hó 28-án kezdik meg működésüket, ami 25-ig fog tartani.

**A színházi bizottság ülése.** A színházi bizottság pénteken délelőtt 11 órakor ülést tart a városháza kis tanácstermében.

**A kocsmák vasárnapi bezárása.** Somogy vármegye legutóbbi közgyűlésén határozatilag kimondta, hogy a vármegye területén levő kocsmákat vasárnap déli 12 óráig zárva tartani tartoznak a tulajdonosok. A vármegye a határozatot megküldte Debrecen városának hasonló határozathozatal végett.

## A debreceni egyetem.

Mily áldozatba kerül?

**Az egyetemi bizottság javaslata.**

— március 19.

(Saját tudósítónktól) A harmadik egyetemért való harcban Debrecen városa eleitől fogva a legnagyobb erővel vett részt. Az az óriási kulturális érdek, amit egy egyetem képvisel, megmozgatta az egész város közönségét, hogy a legnagyobb áldozattól sem riadva vissza, Debrecennek igyekezzenek megszerezni a kormány által tervbe vett harmadik egyetemet. Erre Debrecen nemcsak multja, tiszta magyarsága, központi fekvése jogosította, hanem feljogosította évszázados multal bíró főiskolája, melyet már csak egy lépés választ el az egyetemtől, azon kulturális és humánus intézményei, melyek megkönnyítik az egyetem felállítását és páratlan áldozatkészsége, mely a református egyházzal egyesülve a legelső helyre helyezi Debrecen városát az egyetemért pályázó városok között.

Debrecen városa előre megérezte a harmadik egyetemért leendő küzdelem nagyságát és nehéz voltát s ezért még 1906-ban megválasztott egy egyetemi bizottságot, hogy az a debreceni egyetem felállításának módjairól javaslatot készítsen és terjessze elő a város közgyűlésének.

Az egyetemi bizottság hosszas, nehéz és fáradhatatlan munkálkodással elkészítette javaslatát, melyet a márciusi közgyűlés elé fog betervezni.

A munkálat egész terjedelmében a következő:

### Négy karu egyetem.

Tekintetes bizottsági közgyűlés!

Az 1903. évi november hó 29-én tartott bizottsági közgyűlés kimondta, hogy „mután a debreceni ref. főiskolának egyetemé váló alakítása a városra ugy szellemi, mint anyagi tekintetben első rangú érdek, elhatározza a közgyűlés, hogy azt a

nagy ügyhöz méltó áldozatokkal is megvalósítani óhajtja. E célból első lépés gyanánt Wessprémy Zoltán főispán ur elnöklése alatt egyetemi bizottságot küld ki azzal a megbizással, hogy a bizottság magát a tanács kiküldöttével kiegészítve, a főiskola főhatóságával lépjen érintkezésbe és részletes munkálatot dolgozzon ki, amelyben az elérendő cél megvalósítására szolgáló eljárás, a felállítandó egyetem keretei, a költségek s különösen a város hozzájárulásának mértéke és a költségek fedezésének módjait iránt részletes javaslatok foglaltassanak.

E megbizásnak tesznek eleget e jelentés és indítvány betervezésével.

Az egyetemi bizottságot kiküldő közgyűlési határozat hivatkozik arra, hogy Pozsony, Szeged, Kassa a legnagyobb erőmefeszítéssel és áldozatkészséggel törekednek a harmadik egyetem felállítására. Aért kell Debrecennek is a nagy ügyhöz méltó áldozatokat hozni. Nagy áldozatokat csak nagy cél érdekében szabad követelni. Ez esetben a nagy cél a teljes négy karu egyetem.

A Debrecenben létesítendő egyetem tehát theologiai, jogi, bölcsészeti és orvosi karból álljon.

A theologia fenntartása és fejlesztése a tiszántuli ref. egyházkerület feladata és terhe.

Létesítendő tehát a jogi, bölcsészeti és orvosi kar.

Azokról a helyiségekről, amelyekben ez intézetek elhelyezhetők, a város az alábbi módokat szerint gondoskodik.

Az egyetem alapjául a tiszántuli ref. egyházkerület jogi és bölcsészeti 14 tanszékét is ad.

### Az egyetemi épületek.

Az egyetem három karának elhelyezése végett az alább felsorolt épületekre van szükség.

#### 1. A központi egyetem.

Ebben lennének a hivatalok (rektori, theologiai, jogi és bölcsészeti dekáni, háznagyi hivatal), továbbá a jogi és bölcsészeti tantermek, a természettudományi intézetek kivételével. Továbbá a vizsgatermek.

2. Állattani és növénytan intézet. Ez épületben egy nagy tanterem (kb. 100 hallgatóra), továbbá az állattani és növénytan múzeuma, meg a laboratóriumok volnaának.

3. Vegytani és ásványtan intézet. — Egészen olyan épület, mint az előbbi. Benne lenne elhelyezve a vegytani és ásványtan intézet, a gyűjteményekkel és laboratóriumokkal együtt.

4. Természettani intézet. A természettani tanterem, gyűjtemények és dolgozóhelyiségek részére.

Esetleg ez épületben lehetne a földrajzi tanszék is. Az orvosi kar részére szükséges épületek.

5. Bonctani intézet. A leiró- és tájbonctan, meg a fejlődésnek számára.

6. Kórbonctani intézet. A kórbonctan, kórszövettan és esetleg a kórvegytan részére.

7. Törvényszéki orvostan. A törvényszéki orvostan és általános kórtan elhelyezésére.

8. Élettani intézet. Az élettan, és szövettan számára.

9. Gyógyszertani intézet. A gyógyszer-tan és közegészségtan részére.

10. Belklinika. A belsőbajos betegek és a belgyógyászat, esetleg valamely kiegészítő tárgy részére.

11. Sebclinika. A sebészet számára.

12. Szemklinika. A szemészet részére.

13. Gyermekklinika. A gyermekgyógyászat számára.

14. Orvosi kar központi épület. A dekáni, gazdasági hivatal, vizsgatermek és egy-két kisebb tanszék részére.

15. Kazán- és gépház.

**Kalap ujdonságok**

a tavaszi idényre óriási nagy választékban

**HAJDU**

divatüzletébe már megérkeztek  
Piac-utca 50. szám.  
Megyeház mellett.

**Hárommillió építkezés.**

Ezen intézeteknek a mellékelt vázlatok szerint való felépítése kb. kétmillióhatszázkilencvenöt ezer nyolcszáznegyven koronába kerül. A telekrendezésre, kerítésre még hozzászámítva háromszáznegyven koronát, maga az építkezés hárommillió koronába jönne.

Ebből a hárommillióból adjon a város készpénzben és épület anyagban összesen kétmillió koronát, meg a szükséges telkeket.

Az orvoskari épületek elhelyezésére az a terület a legalkalmasabb, amely a bábaiskola, Máv. pályatesté meg a Várad-utcai nagy átjáróhid között van. E terület egy része pusztaság és a város tulajdona. Kellene telket a vasút felől ki kellene sajátítani. A kisajátítás költsége a városi mérnöki hivatal becslése szerint 185 000 korona.

A bölcsészeti kar, természettani és természetrajzi intézeteit azon a területen lehetne elhelyezni, amely a cegléd-utcai temető, a katonai sőtőház és a város között van. A terület kb. 4 hold. Az épületek körül maradjon szabad tér egyetemi növénykert lenne. Az egész terület pusztaság és a város tulajdona.

E felsorolt adományokon kívül a város még az állam rendelkezésére bocsátaná, illetőleg átadná a közkórházat, meg a bábaiskolát.

Az építkezésre adandó 2 000 000 koronát és a telkek kisajátítására, valamint a kölcsönfelvétellel járó kiadásokra 200 000 koronát, együtt 2 200 000 koronát törlesztésen kölcsönképen vegye fel.

A kölcsön törlesztésére évente 110 000 korona szükséges. Ez összeg fedezésére szolgálna:

1. a Hortobágy jövedelméből a legeltető polgárok által megajánlott több jövedelem 40 000 K
2. a világitási vállalatból a célra adandó évi 40 000 K
3. ha más fedezeti forrásból alap nem található, akkor közszégi pótdoból 30 000 K

Együti: 110 000 K

**A ref. egyház hozzájárulása.**

A fentebb jelzett tanszékeket olyformán adná át a tiszántúli ref. egyházkerület, hogy vagy tanszékeként 5000 korona évi hozzájárulást fizet az államnak a tanszékek fenntartására, vagy tőkében tanszékeként 100 000 koronával váltja meg a hozzájárulást. Ezenkívül telket ad a központi egyetemi épület számára a Péterfia-utcai telekesoporthól. Szükséges volna meg, hogy a debreceni ref. főiskola könyvtára, természettani és természetrajzi gyűjteményei díjtalanul rendelkezésére álljanak az egyetemnek addig, amíg magának megfelelő könyvtárát és gyűjteményeket nem szerezhet.

A debreceni ref. egyház adjon egy tanszék fenntartására évi 5000 koronát, vagy 100 000 korona tőkét, valamint a Péterfia-utcai házai közül a központi egyetem telkének kiegészítéséhez netán szükséges területet.

**A javaslat.**

A felsorolt adományokkal a debreceni egyetem felállítását lehetné lehetővé tenni. Ezért indítványozzuk, mondja ki a közgyűlés:

1. hogy a Szent-Anna-utca végén levő azon területet, amely a bábaiskola, a Máv. pályatesté és a Várad-utca végén levő vasuti nagy átjáróhid között fekszik, az orvosi egyetem céljaira építendő helyiségek számára átengedi;
2. hogy a cegléd-utcai temető, a katonai sőtőház és a Hajnal utca között fekvő területet a bölcsészeti egyetem részére átadja;
3. hogy a városi közkórházat és a bábaiskolát az orvosi fakultásnak rendelkezésre bocsátja;
4. hogy a 2 000 000 korona felállításához, valamint a kisajátítandó telkek megszerzéséhez szükséges összegek fedezésére 200 000 korona erejéig kölcsönt vesz fel, melyből a kölcsön felvételével járó kiadásoknak is ki kell telti.
5. hogy válaszolva a tiszántúli reformá-

tus egyházkerületnek 1906-dik évben idevontatkozólag kelt átiratára, az egyházkerületet jelen határozatáról értesíti és egyben felkéri, hogy a tulajdonát tevő jogi- és bölcsészeti 14 tanszék, valamint a központi egyetemi épület helyéül szükséges területnek a Péterfia-utcán levő telkéből átengedése, illetőleg az állam tulajdonába bocsátása, valamint a birtokában levő gyűjtemények díjtalan használatának megengedése által az egyetem felállítását tegye lehetővé;

6. hogy a debreceni ref. egyházat egy egyetemi tanszék felállítására és a központi egyetem épületének felállításához szükséges telkek átengedésére felkéri.

Kelt a debreceni egyetem felállítására ügyében kiküldött bizottságnak 1908. évi március hó 16-ik napján tartott üléséből.

Weszprémy Zoltán,  
főispán, elnök.

Vecsey Imre,  
főjegyző, a bizottság jegyzője.

**Konkoly-hintés a főiskolában.****Politika a kollégium falai között.**

— március 19.

Az ifjúság mindenkor a legtöbb fogékonyságot mutatott a politikai mozgalmak s az új eszmeáramlatok iránt. Nagyon jól tudják ezt azok, kik most az utóbbi hetekben önző politikai céljaik kedvéért saját törekvéseik s céljaik szekerére akarták fogni a könnyen hevülő ifjúságot.

Az ifjúság hevülete tiszteletreméltó, de csak akkor, ha nem mesterségesen s nem önző célok érdekében keltik fel azt, hanem ha a lelkesedés önként jelentkezik.

Most ismét olyan a helyzet, különösen Debrecenben, hogy az ifjúság az iskolai padok közül felkerekedik és a politikai kérdésekben véleményét, meggyőződését akarja nyilvánítani.

De nézzük azt, hogy miként készül ez a meggyőződés. Nem kell messze mennünk, csak be kell kukkantanunk a kollégium falai közzé. Itt néhány ifju demagóg — úgy látszik felsőbb és valószínűleg katedrai székéből származó megbízás folytán — lázít már napok óta. Az előadások végeztével valóságos gyűlések vannak a tantermekben, hol egy-egy ifju basszus hangon hirdeti, hogy a függetlenségi párt feladta elveit, így tehát a függetlenségi eszmék most már a balpártnál kaphatók.

Nem tudjuk, hogy ezek az ifju demagógok mily okokból, talán csak a Debrecenben időzött Lengyel Zoltán egy-egy kézszorításáért reklamálják be a kollégiumban a most szervezkedő balpártot, de annyi bizonyos, hogy erősen folyik az izgatás, hogy a vasárnap Debrecenbe érkező disszidenseknek egy nagy testőrcsapatot szervezzenek.

Ez a toborzás természetesen nem megy simán. Az ifjúság higgyetesebb része nem nézi jó szemmel, hogy a függetlenségi eszme pártütőinek tévelygő eszméit rájuk akarják erőszakolni egyesek és már az ellentüntetések meg is kezdődtek, sőt folytatást nyernek a disszidensek érkezésénél.

Annai bizonyos, hogy az ifjúság tüntetéseinek és vélemény nyilvánításainak a mai politikai helyzet mellett nincs létjogosultsága. Amilyen tiszteletreméltó és nemes volt az ifjúság véleménynyilvánítása a nemzeti küzdelem idején, annál visszatartóbb lenne, ha most lelkesedését önző pártcélokra engedné kiaknáztatni.

A tanári karnak lenne most kötelessége, hogy ilyen meggondolatlan lépéstől visszatartsa az ifjúságot s nem engedné, hogy 2-3 balpárti érzelmű tanár visszaélve az ifjúságra gyakorolható befolyásával, elhintse a mótelyes politika magvait az ifjúság sorai közt.

Egyébként a főiskola ifjúsága szombaton délután a Koronában gyűlést tart, sőt tüntetést akarnak rendezni. Ezzel kapcsolatban jutnak eszünkbe azok az idők, mikor nem is oly rég, 1905. őszén, ugyanezen a helyen (a Koronában) ez az ifjúság a hirhelt Ligások mellett gyűlést akart tartani, de aztán idejében észrevette a Liga tetszetős takarói alul kilátszó lólábat, a darabont érdekeket és észretért. Ebben a régi dologban csak az az érdekes momentum, hogy az ifjúság akkor a darabont zászlók alá éppen azok akarták kergetni, akik most zavarokat akarnak támasztani a balpárt érdekében.

Reméljük, hogy az ifjúság nem ül fel ezeknek akik a politikai köpenyforgatásban eddig is már óriási rekordokat értek el.

**Színház.****MŰSOR:**

Csütörtökön: Katalin operette „A” bérletben.  
Pénteken: Idegesek színmű „B” bérletben.  
Szombaton Varázskorongó operette „C” bérletben.  
Vasárnap délután Sulamith operette bérlet-szünet.  
Vasárnap este A császár katonái dráma kis bérlet.

\* **Ripacos Pista dolmánya.** Rákosi Jenő régi népszínművét elevenítette fel tegnap színtársulatunk. Vica szerepében Zilahyné S. Vilma tett bizonyosságot művészetének sokoldalúságáról. Gyönyörűen előadott magyar nótáit megújráztatta a közönség. Bérczy Ernő Pistát játszotta igen jól s kivüle Békés Gyula, Taliánné Etel, Árkossy Vilmos alakításai érdemelnek dicséretet.

\* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap ismét két előadás lesz a színházban, délután Sulamith, ez a szép zsidó dalmű kerül színre, míg este a nagy sikereket elért Császár katonái drámát adják.

\* **Az idegesek.** Sardou Viktor francia színműíró felséges vigjátékának, Az idegeseknek lesz holnap az előadása. A minden ízében finom francia vigjáték a legkiválóbb szereposztással kerül színre. A főszerepeket Szabó Irma, Báthory Mária, Szakács, Ternyey Lajos, Békés Gyula, Bérczi és Ligeti adják.

\* **Katalin.** Ezt a kedves, fülbemászó zenéjű operettet adják ma újból, melynek címszerepét Zilahyné örökölje, kinek ez az alakítása nemcsak a vidéki színpadokon, hanem a fővárosban is sok szép sikert biztosított számára.

\* **Varazskeringő.** Szombaton lesz 19 ik előadása a Varazskeringőnek, amely minden előadásával nagy érdeklődést keltett a közönség körében.

### VILLAMOS SZINHAZ.

**Az Uránus mai teljesen új műsora.** 1. Biciklista nő első uja (bohózat). — 2. Szerencsétlen vére len (dráma). — 3. Frizzó átváltozó művész (orfeumi szám). 4. Kerékpárverseny (sport). 5. Fentékeny feleség (bohózat). — 6. Nizzai Karnevál 1908. február 20-án (nagy látványosság). 7. Róka vadászat (sport). 8. Az élő szobor (bohózat). — 9. Az utolsó tölteny (szenzációs katonai dráma). — 10. A három magyar szépség (gyönyörűen színezett magyar látványosság). — Műsor-változás fenntartva. Helyárak mint rendesen. Előadások este 6, 7, 8 és 9 órák. Holnap pénteken ismét új műsor. Pénteken, március 20-án, az esti 9 óras előadás álló vetített képekkel kapcsolatos előadás lesz, miért is az előadás 9-11-ig fog tartani és a helyárak 50 százalékkal emeltek lesznek. Páholy-ülés 150 korona, zártszék 120 korona, I. rendű 90 fillér, II. rendű 60 fillér, III. rendű 45 fillér. Tisztelet-jegyek ez előadáson nem érvényesek.

**Szenzációs újdonság az Uránusban.** „Az utolsó tölteny” címe annak a hatalmas szenzációs drámának, melyet az Uránus tegnapi gazdag és kitűnő új műsorában mutatnak be díszes, nagyszámú közönség előtt. Az Uránus igazgatósága minden alkalommal rendkívül érdekes látványosságokat nyújt minden másodnap újuló műsoraiban, melyekben mindig találunk természet után készült felvételeket. Ilyenek például ma is, a már általános beszéd tárgyát képező „Nizzai karnevál” gyönyörű látványosság, melyet ma 28-adszor mutatnak be és utójára. Továbbá a „Róka vadászat” rendkívül érdekes hajtóvadászat. Igen jó kép a „Kerékpárverseny”, mely szintén eredeti felvétel. Ezekon kívül a leghatásosabb a mai dráma „Az utolsó tölteny”. A többi számok is mind kitűnő bohózatok. Pénteken, március 20-án este a 9 óras előadás 50 százalékkal fel-emelt helyárak mellett külföldi látványosságokat és ismeretterjesztő tanulságos álló vetített képeket mutatnak be, mely alkalommal az előadás 9-11-ig fog tartani. — Ezen előadás pompás műsorát legközelebbi számunkban ismertetjük.

### Egy állatorvos balesete.

Hivatásának áldozata.

Megharapta a veszett kutya.

— március 19.

(Saját tudósítónktól.) Súlyos baleset érte kedden délután Gerő Dániel városi állatorvost, akit egy veszett kutya harapásai több helyen megsebesítettek.

Gerő Daniel hetenként egyszer hivatali kötelességéhez híven, sorra járta a Debrecen határában fekvő tanyákat, hogy ott az állatokat megvizsgálja.

Kedden délután az Ondódon levő tanyákat vette sorra s az ottani tanyák istállóiban lévő állatokat vizsgálta meg. Amint gyalogszerrel az egyik tanyáról a másik felé haladt, egyszerre csak kutyaugatást hallott maga mögött.

Hirtelen hátra fordult, s megijedve látta, hogy egy hatalmas komondor sebes szaladva közeledik felé. Gyakorlott szeme csakhamar észrevette, hogy a kutya meg van veszve, de a védekezésre már nem volt ideje.

A kutya rávetette magát Gerő Dániel állatorvosra s hátát, valamint jobb lába szárát fogaival felhasította s azzal tovább szaladt.

Gerő állatorvos kiáltásaira előjöttek a szomszédos tanyák lakói, üzőbe vették, a veszett kutyát s mielőtt még valakibe kárt tehetett volna, agyonverték. Az agyonvert kutyát Gerő állatorvos azonnal felboncolta s kétségtelenül megállapította, hogy a kutya veszett volt.

Ezért aztán Gerő Dániel állatorvos még kedden este Budapestre utazott, hogy a Pasteur intézetben beoltassa magát,

Az ondódi tanyák kutyáit ki fogják irtani, mert nem tudják, vajjon a veszett eb nem mart-e meg több kutyát.



### A pezsgő után.

Boirány a Nagyerdőn.

— március 19.

(Saját tudósítónktól.) A rendőrség unalmas kihágási aktái között egynemelyik nagyon érdekes és olykor-olykor pikáns ügyet tartalmaz. Ide tartoznak a szeparék titkai is, melyeket azonban igen diszkrétan kezel a rendőrség, tekintettel a szereplőkre.

Néha azonban kiszivárog egy-két érdekes eset, melyek mélyen bevilágítanak Debrecen éjjeli világába, mely bizony semmiiben sem marad hátra a nagyvárosi éjszakák mögött.

Most is a rendőrség egy ilyen zsánerű esetben fejezte be az eljárást. Az eset szereplője két kasszatünder és egy igen gazdag fiatalember, ki nem veti meg a pezsgős éjszakákat.

Ez a szóbanforgó fiatalember a múlt éjjel beállított egyik másodrendű éjjeli kávéházba. Kissé mámoros is volt már és egyszerre csak azon vette magát észre, hogy két hölgy és három üveg pezsgő társaságában van négy tapétás fal között. És aztán megkezdődött egy vad mulatság, melyhez a zenekíséretet a falhoz vert pezsgős poharak csörömpölése adta.

Természetes, hogy a szeparé hölgyei sem viselkedtek szigorúan a spanyol eikett szabályaihoz, ainek legközvetlenebb következménye az lett, hogy a vendég gyönyörűen ugrott és az egész társaság reggelre az eszméletlenségig volt illuminálva.

Hancm ami a szeparóban kezdődik, az a Nagyerdőn végződik. A kised társaság ugyanis felkerekedett és kihajtatott az erdőre, ahol aztán nem valami épületes jeleneteket produkáltak. Ledobva magukról a felesleges ruhákat, ilyen hiányos öltözékben versenyt futottak a Simonyi-uton le- és fel.

A különös mulatságnak a rendőrök vettek végét, akik az egész truppot bevitték a rendőrségi központra, honnan igazolás

után szabadon bocsátották őket, de az eljárást megindították, különösen a két kasszatünder Szilágyi Eta és Bleyer Mária ellen.

### Hajduvármegye harca a munkásbiztosítóval.

Az alispán nem enged.

A pénztár perel.

— március 19.

(Saját tudósítónktól.) A nemzeti kormány jelentékeny számú szociális alkotásai között egyik leghumánusabb a munkásbiztosító pénztár, melynek kebelébe tartoznak a törvény szerint mindazon hivatalnokok, alkalmazottak, vagy munkások, kiknek fizetése nem haladja meg a 2400 koronát s más nyudij-intézetbe beiratva nincsenek. A törvény ezen rendelkezése alól semmiféle kivételt nem tesz, amiből már eddig is igen sok konfliktus származott a kerületi munkásbiztosító pénztárak és egyes vállalatok, különösen pedig törvényhatóságok között, melyek alkalmazottaikat nem akarták a pénztárba beírni.

A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár Hajduvármegyehez is átirat volt, hogy 2400 koronánál kisebb fizetéssel bíró alkalmazottait irassa be a pénztárba. Kovács Gyula alispán azonban megtagadta a felhívás teljesítését, mivel egyrészt a vármegye így határozott volt, másrészt pedig a vármegye betegség esetén fizeti alkalmazottait s a legtöbb állás különben is nyugdíj-képes.

A munkásbiztosító pénztár erre fegyelmi feljelentést tett Weszprémy Zoltán főispánnál az alispán ellen. Kovács Gyula alispán azonban aktaszerűleg bizonyította, hogy szabályszerűleg járt el. A pénztár erre megfeleltette az ügyet a kereskedelmi miniszterhez.

Ezenkívül feljelentést tett a pénztár Kovács Gyula alispán ellen azért is, mivel az utépitésnél alkalmazott napszamosokat nem jelentette be a pénztárnál és beperelte a megyét nyolcezer és néhány korona pénztári díj befizetéséért.

Ezzel szemben Kovács alispán azt vitatja, hogy az utépités a vármegye házilag végzett munkája s nem vállalati munka.

Az érdekes ügyben a debreceni első foku iparhatóságnál legközelebb tárgyalás lesz.

### Tanítók gyűlése.

Az O. I. T. E. közgyűlése.

Üdvözlük Apponyit.

— március 19.

Az orsz. izr. tanító-egyesület „Aiföldi Fiók-köre” tegnap Nyiregyháza tartotta közgyűlését. E közgyűlésre egybesereglett Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár-, Bereg-, Szilágy-, Bihar-, Békés-, Jász-Nagykun-Szolnok- és Pest megye északkeleti területén működő izr. tanítótagok.

A közgyűlést Bónis Menyhért igazgatótanító, ugyis mint a kör társelnöke nyitotta

meg, üdvözlőlvén a megjelenteket. Dóri S. Zsigmond mint a központ képviselője tolmácsolta a központ jókívánatait.

Ezután Lippe József debreceni tanító felolvasta a gondosan megszerkesztett titkári jelentését, melyet a közgyűlés teljes egészében tudomásul vett s ezért neki jegyzőkönyvi közönetet szavaztatott.

A közgyűlést igazán magas nivóra emelte Dóri „Modern pedagógiai törekvések a nevelőoktatás szolgálatában” című pedagógiai értekezése. A kiváló gondnal, igazi tudásra valló munka majdnem két óra hosszat teljesen lekötötte a hallgatóság figyelmét s igazán nagy sajnálatának adott kifejezést, midőn az értekezés véget ért.

Második pontjaként Fábán Ferenc „a hitoktatás módszere a zsidó iskolában” című dolgozatában csinos eszmecserét provokált, mely nagyban hozzájárult a tanítók ismereteinek kiterjesztéséhez.

Kuthi Zsigmond debreceni igazgató-tanító szabadon előadta „Mit várhat a zsidó iskola az 1907. évi XXVII. t. c.-től” szövegveleményét, mellyel frappánsul tolmácsolta a zsidó tanítók érzelmét s ezzel egybekapcsolta aggodalmát.

Az egyesület tisztújítása alkalmával közfelfaliással és lelkesedéssel ismételt az eddigiek választottak meg. Elnök Kuti Zsigmond Debrecen, Lippe József titkár Debrecen, Bónis Menyhért társelnök Nyiregyháza, Baumhorn Ede társelnök Szolnok.

A fehérszínház tiszteletét követve itt mintegy folytatódott a tanítói gyűlés. Pohárköszöntőket mondtak: Lippe József, Bónis Menyhért, Lipkovic Emil, Piezker Lajos, Dóri S. Zsigmond (Budapest), A mási Lajos, Fábán Ferenc.

Ez alkalmával felolvastattak a beérkezett sürgönyök, viszont innen a következő sürgönyök menesztettek:

Vallás- és Közoktatási Miniszter, Budapest.

Az Orsz. Izr. Tanító Egyesület „Alföldi Körének” Nyiregyháza gyűlésező tagjai Isten, haza és népnevelés szolgálatában összegyűlve örömmel ragadják meg a régi chajott alkalmat, hogy Nagyméltóságodat szíve egész melegevel üdvözlőljék, Isten áldása kísérelje fenkölt lelküedől fakadó törekvéseit, melyeknek végrehajtása a teljes erőnket és lelkünköt felajánljuk. Lippe József, titkár, Kuti Zsigmond, elnök Debrecen, Bónis Menyhért Nyiregyháza, Baumhorn Ede, társelnök Szolnok, Dóri S. Zsigmond a központ képviselője Budapest.

## Hirek.

A „Debreceni” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 413 ...

— **A király betegsége.** Bécsből jelentik nekünk telefonon: A király állapota, eltekintve a náthától, amely már oldódni kezd és a szintén szünőfélben levő köhögéstől, állandóan kielégítő. Az elmúlt éjszakát a király ismét zavartalanul töltötte és ma, mint rendesen, már a kora reggeli órákban államügyeket intézett el. A király reggelijét jó étvágyal fogyasztotta el. Ételmódján és napirendjén legkevésbé sem változtattak.

— **Gyermeknap Debrecenben.** A debreceni kereskedők elismerésre méltó készséggel ajánlkoznak az április 2-án és 3-án tartandó gyermeknap megtartására. Az újabbban jelentkezett kereskedők névsora a következő: Szabó Mihály hentes, Prelovsky András férfiszabó, Félegyházy János fűszerkereskedő, Antalffy József könyvkötő, Erdős László fodrász, Haas Fülöp és fia szőnyegárubáz, Hajdu József divatkereskedő, Révész Lipót fodrász, Földvári Mór elektrotechnikus,

Telbisz Sebestyén fodrász, Katz Herman férfiruhakereskedő, Killer Ede butorgyáros, Frank Rezső férfiruhakereskedő, Halász Nándor ékszerész, Gerő Adolf varrógéparubáz, Kaszanyitzky Endre üvegárubáz, Pintér Gusztáv ékszerész, Mihály Sámuel papirkereskedő.

— **Hajduböszörmény városi szervezete.** Hajduböszörmény város képviselőtestülete március 17-én tartott közgyűlésén módosította a város szabályrendeletét a nyáron tartandó tisztújításra vonatkozólag. Ez alkalmával korszerűen rendezték a városi tisztviselők, kezelő- és segéd-személyzet, valamint a szolgák fizetését, mely a város költségvetésében több mint 10 000 korona tehertöbbletet jelent. A fizetésjavítást 66 szavazattal 35 ellenében megszavazták.

— **Ülések az ipartestületnél.** Az ipartestület egyes szakosztályainak választmányai a következő napokon üléseznek: 19-én a cipész, 20-án a fedrász, szabó és szobafestő, 21-én a hentes és ács, 23-án a kőműves szakosztály választmánya tart ülést. Ez ülések délután 3-5 óráig lesznek megtartva s azokon folyó ügyeket fognak tárgyalni.

— **Uj statisztika.** A tenyészállatok számáról készülő statisztikát a földmivélsügyi miniszter rendelete folytán ezután nemcsak megszámlálás útján készítik el, hanem aszerint is, hogy az egyes magán- és közlegelőkhöz hány marhát legeltetnek állandóan. E rendelet folytán most készül a debreceni mezőrendőrségen az a kimutatás, mely a köz- és magánlegelők nagyságát s az ott legelő állatok számát tünteti fel.

— **Dr. Kovács István halála.** Városszerte általános részvét fakadt a nagy tudású ifjú eihunyt kath. pap, dr. Kovács István halála iránt. A Szent Anna-utcai plébánia valószínű bucsujárás színhelye. A hívők tömegesen keresik fel azt az egyszerű ravatalt, melyen a mindig mosolygó, életvidám ifjú pap hült teteme fekszik. A ravatalt valószínű virágerdő veszi körül. Az őt rajongva tisztelő tanítványai az ő szeretett oktatójuknak egytől-egyig hoztak virágot utóljára. — Temetése ma reggel lesz fényes egyházi pompával.

— **Fényes művészi hangverseny.** Városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg a péntek esti Hubay-Dohnányi-Popper-féle hangverseny iránt, melyet a Bika disztermében tartanak meg a következő műsossal: 1. Bethoven zongora harmas, előadja Hubay, Dohnányi és Popper. 2. Corelli „La Folia”, hegedűn játsza Dohnányi. 3. Schumann „Symphonics etudeok”, zongorán játsza Dohnányi. 4. a) J. S. Bach „Saraband”, b) Haendel „Bourrée”, c) Popper „Gavotte” régi stílusban, gordonkan játsza Popper. Szünet után: 5. Hubay „Gárdajelenetek” (11. szám), hegedűn játsza Hubay. 6. Chopin a) Nocturne F dur, op. 15., nro. 1., b) Mazurka D dur, op. 33., nro. 2., zongorán játsza Dohnányi. 7. Popper „Magyar Rapszódia”, gordonkan játsza Popper. A zongora kíséretet W. Damaniczky Mária urnő volt szíves elvállalni. A nagy művészi estét társas vacsora zárja be, amelyre jegyek 4 koronájával válthatók. A hangversenyre még meg nem váltott jegyek Mihalovits Jenő gyógyszeriarubában kaphatók.

— **Iparfejlesztési politika.** A kormány kidolgozta a kisipar és gyáripar fejlesztésének tíz évre kontemplált programját. — Az erről

szóló emlékiratot megküldötte a debreceni kamarának, hogy foglalkozzék vele s adja elő óhajait és kifogásait. A kamara az érdekeltség legrészebb köreit be fogja vonni a tanácskozásokba.

— **Cserebogárirítás.** A földmivélsügyi miniszter arra való tekintettel, hogy ez év tavaszán a cserebogár nagyobb mérvű rajzására lehetünk elkészülve, utasította a hatóságokat a mezőrendőri törvény erre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtására és megkereste az összes gazdasági egyesületeket is, hogy az irtásnak hathatósabb fogantatására iránt társadalmi téren szintén közreműködjenek.

— **Március 15-ike Zoványon.** Március 15-ikét fényesen és ritka lelkesedéssel ünnepelte meg Zovány (Szilágymegye) közönsége mely a szokottnál is impozánsabb módon róttá le a kegyelet háláját. Az ünnepélyen jelen volt dr. Király Péter debreceni ügyvéd, érdemes író, mint a város szülötte és hazafias hévtől áthatott ünnepi beszédet mondott. Az ünnepélyen mintegy 3-4000 ember vett részt. — Az ünnepélyre Zoványra jöttek a szomszédos Ipp, Szilágynagyfalu, Borzós, Bagos, Kémer, Kárásztelek községek küldöttségei és Szilágysomlyó városából is nagyszámu intelligencia. Este 400 terítékű banket volt, mely után tánc következett.

— **Az izr. polgári iskola hangversenye.** Minden ízében fényesen sikerült hangversenyei mutatkozott be tegnap a helybeli izraelita polgári leányiskola. A hangverseny szebbnél-szebb számokból állott s a Bika disztermét zsufolásig megtöltő közönség zajosan megtapsolta a bájos szereplőket. Hangverseny után tánc következett, mely pompás hangulatban reggelig tartott.

— **A kisvona megállóhelyei.** Sok panasz merült már fel a közönség köréből azért, hogy a kisvona a városháza és a Csokonai-kert előtti megállóhelyei igen kis területűek. E panaszok alapján Végh Gyula rendőrfőkapitány egy előterjesztésében arra kérte a tanácsot, hogy a városháza előtti parkból egy-egy méternyi területet csatoljanak a megállóhelyek alig félméternyi széles területeihez. A tanács azonban nem teljesítette a kérelmet s így a megállóhely — sajnos — ezután is a régi kis területű marad.

— **Aki egészségét megakarja óvni,** az okvetlen szíve je meg a mai számunkban megjelent „Lysoform” című hirdetést és rendelje meg az ottan felemlített könyvet.

— **Perczel Karola** tánciskolájában a tavaszi tanfolyam folyó hó 19-én délután 5 órakor kezdődik. Kis gyermekeknek külön kolon. Esti tanfolyam felnőtteknek. Beiratkozni lehet naponta délután 2-6-ig. Szentdanna-utca 22. Boszton külön órák minden időben.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Reisinger Julia róm. kath. 25 napos, Lantos Imre ref. 3 hónapos, Patay Erzsébet ref. 11 napos, Penksza Mihályné róm. kath. 23 éves. Szatmári András ref. 20 éves. Goldst in Márkus izr. 32 éves, dr. Kovács István róm. kath. 32 éves, Nagy Károly ref. 61 éves és Bozaika Andrásné ref. 23 éves.

## Távirat és telefon.

### A képviselőház üléséhez.

Budapest, március 18. A képviselőház mai ülésének végén, Lengyel Zoltán beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be annak elfogadását kérte. Ezután az interpellációkra tértek volna át, de sem Szmrecsányi György, sem Vlád Aurél, akik interpellációkat jelentettek be, nem voltak jelen. Az ülés a holnapi napirend megállapítása után ért véget.

### A függetlenségi párt és a házszabályrevízió.

Budapest, március 18. A függetlenségi párt holnap délután öt órakor Kossuth Ferenc elnöklésével ülést tart, melyen a házszabályrevízió módosításaival foglalkozik és állást foglal az indítvány részletes vitája dolgában.

### Kossuth és a király betegsége.

Budapest, március 18. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a ma délutánra tervezett bécsi utazását a király betegsége való tekintettel bizonytalan időre elhalasztotta.

### A választói jog reformja.

Budapest, március 19. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma egy ujságíró előtt kijelentette, hogy a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat munkálataival már annyira előre haladtak, hogy a javaslatot a tavasz folyamán, — ha ugyan az obstrukció a Ház munkarendjét meg nem akasztja, a képviselőház elé terjesztheti.

### Uj főispán.

Temesvár, március 18. Az itteni kettős törvényhatóság új főispánját, Hertelendi Ferencet ma installálták fényes ünnepek közepette. Temesvár városa nevében a polgármester, Temes megye nevében pedig az alispán üdvözölte az új főispánt.

### A néppárt a kétéves katonai szolgálatért.

Budapest, március 18. A néppárt utolsó értekezletén behatóan foglalkozott a kétéves katonai szolgálat kérdésével és kimondta, hogy ennek érdekében már most nagy agitációt kezd. A pártnak ebben az irányban kérvénye is van a Ház előtt, amelyet 180,000 választó irt alá.

### Tosselliné ismét válik.

Berlin, március 18. Lujza hercegnő, a mostani szász király elvált neje, aki Toselli zenetanárral csak pár hónappal ezelőtt lépett házasságra, ismét válik. Tosselliné egy francia író kedvéért akarja elhagyni második férjét. A kalandos életű hercegnő első férje még nem értesült volt neje szenzációs elhatározásáról.

### Polónyi visszalép.

Budapest, március 18. A képviselőház folyosóján ma az a hír terjedt el, hogy Polónyi Géza a házszabályrevízió letárgyalása után visszalép a függetlenségi és 48-as pártba.

### Franko visszatérése.

London, március 18. A Morn. Leader jelenti Lisszabonból: Itt nem akar elnémulni az a szenzációs hír, hogy Franko visszatér Portugáliába. A diktátor állítólag Cardigaban, Lisszabon mellett, egy barátjának a házában lakik, melyet a rendőrség erősen őriz.

## Csarnok.

### Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén.

A hárem kertjében, mely a vár alatt, a magaslatról a völgyig terjedt, egy fiatal hárs alatt együtt ült ma is a két ifjú leány. Mejra és Jurka egy szőnyegen, amelyet a zöld gyepre terítettek.

Mejra tizenhét éves lehetett és oly szép, hogy volt mit nézni rajta a szemnek. Arcza fehér, mint a fehér rózsza. Szája piciny, mintha arannyal mérték volna ki a helyét es piros, mint az érett, le nem szedett eper. Fekete haja hátra volt simítva és két hatalmas fonatban légtet a vállán. Piros ruhát viselt. Piros selyem bő bugyogót, piros, aranyhimes gyöngyön kaftánkát. A kaftán alatt fehér csipke volt az inge, amely megfeszült a két hamvas mellhalmán. És a mellén három sor aranypéncz. A fejét kicsi, baloldalt billentett női feztakarta, amelyen röpködött a fehér selyemfátyol. Azzal játszott a pajkos tavaszi szellő, mintha a szép leányarcban akarna gyönyörködni.

Jurka valamelyest idősebb lehetett Mejránál. Szőke, barnapiros, napsütött. Olyan ruhát hordott, amilyent a keresztény bosnyák parasztlányok szoktak. Fején piros sapka volt ezüst érmekkel teli aggatva. Inge egyszerű házivászon, himvarrásokkal felrészve. Az ingén melledzöt (jelek) viselt, a szoknyája szöttes. Tarka gyapot kötény volt előtte, virágos és színes pettyes beszövésekkel. Nyakán ő is nyakéket viselt, csupa ezüst pénzdarabból és ez befőtte a fél mellét.

A leányok tele szedték az ölüket virággal és most azon igyekeztek, hogy bokrétát kössenek.

— A nap leszáll, — szólott Mejra, hozzáillesztve a tarka tulipánt a piros szegfűhöz — és még mindig nem látunk semmit — ezzel a napnyugatra tekintett.

— Nem sokára itt lesz a csapat, a hegy mögül, — felelt Jurka. — Tulról már egész porfelleg szállong és ha nem esal a hallásom, hallom is már a kürtöket és a dobok pergését. Hallgassuk csak, gyönyörűn.

Ezzel napszállatnak fordulva, feszülten figyeltek.

Aznap kellett Zovikba érnie az ifjú, vitézségéről, gazdagságáról és deli alakjáról Bosnyákország szerte ismert Gradacevic Husszeint bégné, aki pár száz embert vezetett Orlovopoljére, részben lovast, részben gyalogost. Ezt a sereget várták a leányok. Ezért mentek le a kertbe, nézni, miként száll le az alkonyat.

— Jönnék, igen, jönnék, — kiáltott fel Mejra rövid hallgatóság után, mig arca kipirult. — Hallom már a kürtöket és a dobok zaját.

— Örülsz-e, Mejra? — kérdezte Jurka édes mosolygással.

— De még hogyan, — adta válaszul a fiatal leány. — A szívem mondja, hogy újra látom Husszeint. Pedig nem láttam azóta, mióta apám az új vezír előtt volt kihallgatáson, Sarajevóban.

— Ennek már három hónapja.

— Igen, három hóig nem volt szemem előtt. Most hogyan repesne a szívem érkezte hírére? Szomorú az ilyen szerelem, — folytatta a leány, kicsi szünet után. — Ha sokáig így tartana, meghalnék a fájdalomtól.

— Majd értesülj, a hadjárat után — vigasztalta Jurka.

— Még előbb is megkérne, de tudja, hogy az apám haragszik az ő nemzetségére. A Gradacevicsek büszkék és előbbre valónak tartják magukat a többi bosnyák bégnél. Jó barátságban vannak az Oszmanokkal, a mi vérszopóinkkal. Atya, Oszman, legjobb barátja volt a rettenetes Dzselaledin vezírnek. Ugy mondják, maga Husszeint is híve az új vezírnek, Abdurahimnak. Az én apám pedig régi jó bosnyák, aki ellensége az ilyen embereknek. Ezért még boldogtalan lehetek én is, Husszeint is.

— Majd kerül rá alkalom, hogy édes atyád kibékülhet Husszeinnel, — szólott Jurka. Hiszen ma sem nyílt ellenségek, csak neheztenek egymásra. Illőbb vót egész Boszniában nem talál Ruzstem bég nálnál.

— Nekem se lenne kedvesebb párom, — felelte meglepődéssel Mejra. — Egy egész világért el nem feledhetném.

— Elhiszem. Hisz oly szép, mint egy leány, oly gazdag, oly szives és hozzá bátor és erős. Büszke lehetsz rá.

— Bármelyik leány is büszke lehetne, ha ilyen vitéz szeretné, — szólott Mejra élénken, mig fekete szeméből büszkeség és boldogság sugárzott.

E pillanatban föltekintett a leány és talpra ugrott.

— Itt vannak! — kiáltott Mejra átszellemült arccal, — itt van Husszeint csapata!

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó  
Vállalat Részvénytársaság.

## Nemes gyümölcsfa-

oltvány, gyökeres akác és gledicia, sima szőlő vessző, spárga, füz-dugvány és diszcszerjék kaphatók gróf Degenfeld és dr. Balkányi urak „ERZSÉBET”-szőlőtelepén. — Iroda: Debreczenben Kossuth-utca 32.

## Olcsó kölcsönt

előnyös feltételek mellett leggyorsabban eszközöl

Groszmann és Mandel

bankiroda DEBRECZEN,  
Hunyadi-utca 17. Alapították  
1895-ben.

Interurban és megyei telefon 76. sz.

## Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes fészaráhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
előleg, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, színtűgy felöltözöket, turistalódent, selyem-lemarant stb. stb. gyári áron küld a mint meg-  
bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-  
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legelőszőbb árak. Örökös választék.  
Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

8772-1908. P.

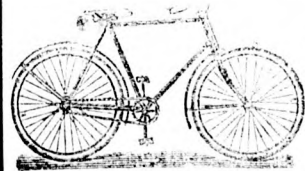
# Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a téglási 910. számú tjkvben A. I. 1-2. sor-, 389. és 1923. helyrajzi számok alatt felvett urbéri közös legelőből összesen 139 hold 1422 □-ölet kitevő területnek tényleges birtokba vétellel fogatosított felosztására vonatkozó nyomozati eljárást folyamatba tette és ennek fogatosítására határnapul 1908. évi április hó (6) hatodik napjának délelőtti 9 óráját Téglás község közházához a helyszínére kitűzte és akkorra a fent érintett közös legelőterületre nézve jogosultakat ezen hirdetmény útján oly hozzáadással idézi, hogy az eljárás további folyamán, személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül, érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Az eljárás fogatosítására Bolváry J. Lajos kir. törvényszéki bírót küldte ki.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnak 1908. évi március hó 14-én tartott üléséből.

Hegedüs, (Olahatatlan aláírás)  
h. elnök. jegyző.



A legszebb, legjobb és mindenütt a legkedveltebb védjegyesbicikliket

— 96 Kr.-tól kezdve — egész a határig teljesen vám- és tehermentesen szállítjuk. Sok évi jóállás. Egyszerű kivitelű kerékpárok olcsóbbak. Összes hozzávaló részek Berlinből szállítanak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük legelső osztályú gyártmányainkat alacsonyabb árban levő csekélyebb értékű árukkal össze nem hasonlítani.

Multiplex-Fahrrad-Industrie, Berlin 12.  
Gitschinerstr. 15.

**Globin** a legjobb és legfinomabb  
**Czipő tisztítószer**  
Egyedüli-gyáros-FritzSchulz jun. részv-társ.Lipcse és Eger.

**Újdonságok!!**  
Tavaszi costum kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben — Jó mosó kartonok, divat zeffrek, Schroll-féle siffonok, havasi vásznak, **LILIONI VASZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN** — Olcsó szabott árban kapható  
**Szépe Lajos**  
női divat-, vászon-, fehérnemű- és rövidáru-fizletében Kossuth-utca 6. szám.



## TÓTH GYULA

Debreczen, Piacz-utca 20.

Budweizsi és honi gyártmányu porcellán. valamint Meidinger köpeny- és öntött

### vaskályhák,

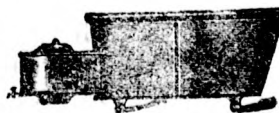
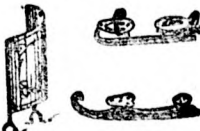
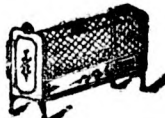
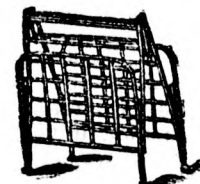
minden szerkezetű vas- és porcellán burkolatu konyhák.

Multiplicator hőfejlesztő konyhabetétek.

Vadászfegyverek és felszerelések, revolverek, hővelők és töltények. Lőpor áruda. Újdonság! Browning rendszerű ismétlőfegyver 190 minta. Pisztolyok.

Szén- és fakosarak, melegvédők, fürdőkádak, vasbutorok, gyermekszékek és kocsik, mosdókészletek, fényezett konyhafelszerelések, gépmangorlók és facsarók gummi átvonattal.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



Tífusz, vörheny, skarlát, influenza, szamárköhögés és egyéb járványok idejében, rendkívül fontos, hogy étkezés előtt mindenki jól megmossa a kezét fertőtlenítő folyadékkal s e célra legalkalmasabb az ártalmatlan, szagtalan

# LYSOFORM

fertőtlenítő szer, mely olcsó és minden gyógytárban vagy droguériában kapható üvegenként 80 fillér arban. A lysoform nélkülözhetetlen szer minden házban, hol nők, gyermekek vannak, mert százszor is előfordul, hogy fertőtlenítő szerre szükség van a házban. Például, ha valakinek sebet kell kimosni, megvágta az ujját, vagy ha nőknek irritálniuk kell, vagy a köpetet, ürüléket fertőtleníteni akarjuk, fürdőt veszünk, vagy izzadó lábra fertőtlenítő borogatást teszünk, mindíg szükségünk van egy megbízható fertőtlenítő szerre s ez a Dr. Székely Zsigmond budapesti orvos érdekes könyvet írt: „Az egészség és fertőtlenítés” címen, melyet kívánatra bárkinek ingyen megküld dr. Beletti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

# LYSOFORM

# LYSOFORM

csakis eredeti zöld üvegekben, védjeggyel és használati utasítással ellátva kapható minden gyógytárban és droguériában, az egész világon egyenlő minőségben. 100 grammos üveg ára 80 fill. (Ebből 10 ltr. fertőtlenítő folyadék készíthető.) 250 " " 1.60 " ( " 25 " " fo- lyadék készíthető.) Tegyen kísérletet.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Kiadó fűszerüzlet helyiség, régi jó forgalmu helyen. Mezena-utca 26. szám.

Egy négy polgári osztályt vezetett úri leányt posta-távirda gyakoronknak elfogadok. Távirdából vizsgázott előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban. (1512.)

Benzin-motor, 1 vagy 2 lóerős, keresetlik. Pollák Samu, Debreczen, Piacz-u. 43. sz.

10 darab kerítésnek való 3-4 méteres lábfa eladó Garai-utca 23. sz. a.

Nagyváradon 30 év óta fennálló kóser étterem, szép látogatató közönséggel, utazó urak találkozó helye, családi körülmények miatt eladó. Czim: Grósz Adolf, Kert-utca 4.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegaruk minden elfogadható árban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

Néhal Molnár Endre örökösei tulajdonát képező H.-Nádudvaron, a varró laposi dűlőben, a szelenczési büte dűlőben, két nagyobb birtok, valamint a határban levő őzesi közlegelő kisebb föld, birtokok, házak és szőlő földek szabad kézből eladók. Ertekezhetni lehet az örökösökkel, Debreczenben Áts Nagy Ferenc József kir. herceg-u. 48. sz. a.

Májusra 3 szoba, előszoba, felső konyha, kamara és hozzá tartozókból álló lakás 2 tagu családnak kerestetik, kevésbé népes tisztá, háznál, udvari is lehet. Cim a kiadóban.

Kiadó egy 40 év óta fenálló jóforgalmu fűszerüzlet italméréssel és dohány tőzsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, eseléd szoba 1, petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló Ertekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal. 69. szám.

## Villany világítást,



telefonok, villamos csengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközölöm. — FÖLDVARI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikál, mézarszékekkel biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottliebhnál Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egymalom-u. 4. sz. (1364)

ÜGYVÉDI VIZSGÁRA alaposan, igen gyorsan, biztos sikerrel előkészítik. Cim a kiadóhivatalban. (1451)

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztépület.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egymalom-utca 4. sz. 1492.

Pénztárnoknőnek ajánlkozik fiatal, ügyes 18 éves leány szerény kezdő fizetéssel. Dezső bankroda Kossuth-u. 36

Eladó ház. A Boldog-kert I. járás 37. sz.



## Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 darabonként. II. o. oszt. kis szépségűvel 90 kor. 1000 darabonként. Készlet 419,000 oltvány. 250,000 vadgyökerez, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Ganzin 1. és 2. szám. — Kérjen árjegyzéket

## Vállalati szőlőtelep

BILLÉD, Torontál megye.

## Tavaszi női újdonságok!

Szines és mintázott kosztüm- és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és

francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és színes divatnapernyőkből

## Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

## Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz. Telefon 445. sz.

## Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat gyönyörű

## újdonságai

ruha-szövetek, blous kelmék — selymek voile de laine. Óriási választék!

1267

## Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

## a Ganz-fele Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál Villágitótestek, csillárok és szerelvények dug váiasztóka.

Telefon szám: 568. 1063

Aki olcsón akar vásárolni,

keresse fel most az Ott Károly

utóda fizetést KOSSUTH-UTCA, a városház alatt. — Csipkék, szalagok, női pipere és bélésárak, ruhadíszek, kézimunka kellékek, férfingek és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alsósoknyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó le szállított árak mellett.

Ott Károly u.

## Muschong-Buziásfürdői

# SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szénsavat

világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra összesen tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

## Buziasfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/4 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdő. Sürgőncim: Muschong, Buziasfürdő.

Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

